Bardejovský

Prameň

Časopis Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bardejov

Ročník 13 **október / december 2015** **Číslo 4 / 5**

Advent a Vianoce v nás

V posledných rokoch je veľmi rozšírenou praxou opravovať fasády na našich domoch. Je to dobrá vec. Jednako domy vyzerajú krajšie a tiež získavajú vyššiu úroveň. Pravda, ak si majitelia domu spolu s opravou fasády dajú záležať aj na vnútornom poriadku. Niekde sa totiž môžeme stretnúť aj s dosť nepríjemným protirečením. Všimneme si to vtedy, keď prichádzame do domu s krásne opravenou vonkajšou omietkou, no keď vstúpime do vnútra, objavíme neporiadok, neusporiadané priestory, množstvo harabúrd všetkého druhu a účelu. Také niečo je nepríjemné nielen na oko, ale aj nebezpečné zo zdravotného hľadiska.

Niekedy to dosť podobne vyzerá aj s našim duchovným životom. Navonok dvadsaťšesť rokov po revolúcii žijeme kresťanským spôsobom života. No keď sa pozrieme do svojho vnútra, môže sa za krásnou fasádou kresťanského života skrývať aj veľký neporiadok hriechu, haraburdy bezcenných myšlienok a neprospešných skutkov. Adventná doba, ktorá predchádza Vianociam je časom, ktorý nám dobre slúži k usporiadaniu svojich myšlienok a postojov. Ústrednou myšlienkou adventu je pripomínanie príchodu Pána Ježiša Krista k poslednému súdu. Ak len trochu máme predstavu, o čo ide na súde, tak je nám jasné, že sa tam stretávame s veľmi vážnou autoritou. Sudca má veľké práva a veľké možnosti. Pán Ježiš ako Bohom ustanovený sudca živých a mŕtvych je Ten, komu bola daná všetka moc na nebi i na zemi (Mt 28,18). Je pre nás veľmi potrebné, aby sme si v advente túto zvesť dobre uvedomili. Práve tieto myšlienky totiž pomáhajú k tomu, čo bolo spomenuté v úvode článku – aby sme si urobili poriadok v neporiadku hriechu, vo svojich srdciach. Nežijeme svoj život len v zodpovednosti sami pred sebou. raz sa budeme za svoj život zodpovedať inej, omnoho vážnejšej autorite, ako je naše vlastné svedomie.

Iste aj tieto myšlienky vedú každý advent tisíce ľudí k stolu Pánovmu prijať Jeho svätú večeru. Je to správny a veľmi prospešný krok veriaceho kresťana v príprave na sviatky, prospešný aj pre naše osobné budovanie viery. Pri večeri Pánovej stretávame vševládneho, mocného Krista, sudcu živých i mŕtvych ale v celkom inej pozícii. Nie ako prokurátora, ktorý nás ide obžalovať a odsúdiť. Pri večeri Pánovej je Pán Ježiš našim obhajcom. Obhajcom celkom mimoriadnym. Takým, ktorý sa sám nechá potrestať namiesto vinného hriešnika. Toto je skutočný obsah Vianoc. Toto je zvesť, kvôli ktorej máme dôvod byť radostní, veselí, kvôli ktorej sa oplatí svätiť sviatky nielen navonok s krásnou fasádou vianočných ozdôb, ale s vyzdobeným srdcom a mysľou.

Až keď si uvedomíme všetky tieto súvislosti, môžeme pochopiť skutočnú veľkoleposť a slávu Vianoc. Ten, ktorému všetko patrí, ktorý má moc na nebi aj na zemi sa dobrovoľne vzdal svojho majestátu. Prijal na seba veľmi skromnú podobu ľudského tela, chudobného dieťatka, bez strechy nad hlavou, neprijatého vlastnými ľuďmi. Len niekoľko pre tú dobu bezvýznamných ľudí ho prijalo do svojho života. Tí sa však stali súčasťou úžasného príbehu. O slávnych a bohatých ľuďoch tej doby veľa nevieme, ale osoby Márie a Jozefa z Betlehema, postavy bezmenných pastierov dodnes znázorňujú tisícky umelcov po celom svete. Aj my môžeme byť súčasťou betlehemskej scény. Ak si doma robíme vlastné Betlehemy, pokojne môžeme vedľa postavičiek pastierov a mudrcov od východu dorobiť aj postavičky nás samotných tak, ako to robia ľudoví rezbári alebo maliari.

Ježiš prišiel na svet, slávny Boží Syn sa stal človekom, aby nás ľudí znovu naučil byť ľuďmi. Je bezbranný, ako malé, krehké dieťa, a predsa sa pred Ním klaňajú ľudia. Skloňme sa aj my pred Jeho mocou lásky. Dovoľme láske, aby ovládla naše vnútro. A vtedy naše Vianoce budú mať nielen peknú fasádu, lesk a slávu v podobe vyzdobených príbytkov a stromčekov, ale budú naplnené aj vnútornou krásou, poriadkom v našich srdciach a vzťahoch. Prajem vám všetkým, všetkým čitateľom Bardejovského Prameňa, aby ste prežili sviatky krásne navonok i vnútorne vo svojich rodinných vzťahoch a v úprimnom vzťahu k Pánovi Ježišovi.

Ján Velebír

Od Husa po Štúra

V roku 2015 sme si pripomenuli pre našu cirkev dve významné okrúhle výročia, šesťsto rokov od upálenia majstra Jána Husa a dvesto rokov od narodenia národného buditeľa Ľudovíta Štúra. Medzi životom a dielom týchto dvoch osobností uplynulo štyristo rokov. Ja však nechcem hovoriť o tejto dávnej minulosti. Chcem krátko sumarizovať naše skúsenosti zo súčasnosti.

„Od Husa po Štúra“ v rámci života nášho cirkevného zboru, to je ohraničenie veľmi plodného a požehnaného obdobia, ktoré sa začalo službami Božími spoločnými pre cirkevné zbory Bardejov, Richvald a Zlaté, konanými 5. júla a skončilo sa opäť spoločnými službami Božími CZ Bardejov 25. októbra. Čo všetko sa medzitým odohralo?

Počas tohto požehnaného času sme absolvovali tri letné tábory cirkevného zboru, Misijné dni Východného dištriktu. Do výpočtu zážitkov pridáme krásne prázdninové vystúpenie Lotyšského speváckeho zboru Marupe, Dištriktuálny deň v Ružomberku, ordináciu našej rodáčky, Zuzky Polákovej v Krupine, 10. výročie posvätenia kostola v Richvalde, vedomostnú súťaž o reformácii, krásny zážitok služieb Božích na začiatku školského roku, túru v Tatrách, 600. výročie obce Lukavica, srdečné chvíle blahoželaní k jubileu sestry farárky na SB 27.9.. K tomu treba prirátať uvedenie nových pracovníkov s mládežou, nových katechétov, prezentáciu čerstvo vydaného Katechizmu Leonarda Stöckela ale aj pracovné stretnutia a brigády. Veľa času sme venovali množstvu krstov, sobášov, na ktoré sme pripravovali desiatky snúbencov a rodín. Okrem zborových aktivít sme sa zúčastnili aj viacerých seniorálnych podujatí. Za všetky spomeňme aspoň tie, ktoré sa diali v susedstve – stretnutie mužov a žien vo Sveržove a stretnutie detských spevokolov v Richvalde, ktoré navštívili mnohí členovia nášho zboru.

Tento výpočet udalostí ukazuje celkom jasne, že život cirkvi dnes nie je zameraný na spomínanie dávnych udalostí. Kresťanská cirkev, aj jej konkrétna časť – Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku žije veľmi aktívne aj dnes. Žije aktuálnymi problémami, žije plná radosti, nádeje s mnohými skúsenosťami Božieho požehnania a vedenia jednotlivých členov aj spoločenstiev.

Toto číslo zborového časopisu Bardejovský Prameň sa vám pokúsi priblížiť aspoň stručný pohľad na niektoré z uvedených stretnutí, podujatí a služieb Božích. Svoje svedectvá o nich píšu ich účastníci, aktívny pracovníci alebo návštevníci. Zaznieva z nich povzbudzujúca skúsenosť – slovo Božie dodnes hovorí k ľuďom veci, ktoré menia náš život. Vysvetľuje nám pravdu, privádza nás k lepšiemu spolužitiu a účinnejšej službe. Na samom začiatku tohto čísla zborového časopisu preto nemôžem inak, ako vyjadriť srdečnú vďaku Pánu Bohu za to, že sa v tomto roku tak mocne dokazoval v našom živote, že nás žehnal omnoho bohatšie, než sme si dovolili prosiť, nie to ešte že by sme si to zaslúžili. Pán Boh bol vo svojom požehnaní veľmi nápaditý, štedrý a rozdával nám svoje dary s veľkou fantáziou. Skutočne snáď nebolo človeka, ktorý by si za toto obdobie nevedel nájsť aspoň nejaké oslovenie, nejakú možnosť zažiť niečo vzácne na svojej ceste nasledovania Krista. Pozrime sa teda spoločne na stránky časopisu, nechajme zaznieť svedectvá a skúsenosti. Zahľaďme sa aj do budúcnosti s otázkou, ako môžem do toho všetkého prispieť ja? Kde je moje miesto a moja služba v cirkvi, ktorej som aj ja súčasťou a nie som tu len nato, aby cirkev slúžila mne, ale aby som ja, ako súčasť cirkvi slúžil iným. Dúfam, že niektoré informácie z tohto časopisu vám pomôžu nájsť si možný priestor pre vašu službu lásky v nastávajúcom období.

Ján Velebír

Kázeň na službách Božích v nedeľu 25. 10. 2015

pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra

Milosť nám a pokoj, od Boha nášho Otca a od Pána Ježiša Krista . Amen

Žid 4,12: „lebo slovo Božie je živé a mocné a je ostrejšie , než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov a je schopné posudzovať hnutia a zmýšľanie srdca.“
Kol 3,16: „Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohate; vo všetkej múdrosti učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami a vďačne spievajte v srdciach Bohu! A čo činíte slovom alebo skutkom, všetko čiňte v mene Pána Ježiša; a ďakujte Bohu Otcu skrze Neho.“

Liebe Brüder und Schwestern in Christus, der Herr!
Wir haben gehört, das Wort Gottes. Es ist gut, um Gottes Wort zu hören, aber was noch wichtiger ist das Wort gut zu verstehen.

Kedves Testvéreim az Úr Krisztus!

Hallottunk az Isten szavát. Ez jól hallgatni Isten Igéjét, de még fontosabb, hogy jól érthető.

Milí bratia a sestry v Kristu Pánu!

Možno vás prekvapilo, že som kázeň slova Božieho začal cudzou rečou. Nebol to pokus o vtip a v žiadnom prípade to nebol ani pokus o výsmech iným jazykom. Obidve reči, ktoré som použil zaznievali z tejto kazateľne a dialo sa tak celkom podľa poriadku. Aj v maďarčine aj v nemčine je potrebné zvestovať slovo Božie. Aj ľudia hovoriaci po maďarsky, aj po nemecky potrebujú počuť zvesť o Božej láske v Ježišovi Kristovi. Preto v tomto kostole určite znela nemčina, keď väčšina bardejovčanov hovorila nemecky. A určite tu znela aj maďarčina, keď bola štátnym jazykom v Uhorsku. Ale rovnako chceme zrozumiteľne počúvať Božie slovo aj my, ktorým je materinskou rečou slovenčina. Dnešný deň nám priomína túto našu potrebu i jej naplnenie.

Začiatok dnešnej kázne v slovenčine znie takto: *„Počuli sme Božie slovo. Je veľmi dobre počúvať Božie slovo, ale ešte dôležitejšie je mu dobre rozumieť.”* Počúvať a rozumieť – to sú dve dôležité súčasti nášho stretania sa s Božím slovom. Prečo je potrebné a dobré počúvať Božie slovo? List Židom nám dal jednoznačnú odpoveď: *„lebo slovo Božie je živé a mocné a je ostrejšie , než ktorýkoľvek dvojsečný meč a preniká až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špikov a je schopné posudzovať hnutia a zmýšľanie srdca.“*

Pri začiatkoch reformácie nestálo nič iné, ako dôkladné poznávanie Božieho slova. Reformácia nezačala preto, že ľudia boli nespokojní s biednym stavom cirkvi. Nezačala ani kvôli hospodárskemu útlaku. Reformácia začala, keď si ľudia vyučovaní Božím slovom uvedomili, kto je najvyššou autoritou pre život. Že o nich nemôže rozhodovať a neobmedzene im rozkazovať žiaden človek. Lebo všetci ľudia na svete sú rovnako poddaní autorite najvyššej. A tou je Pán Boh. A On nám o svojej vôli dáva jasné správy v Biblii.

Zvestované Božie slovo o Ježišovi Kristovi zmenilo svet Rímskej ríše. V tejto pohanskej ríši ako boha uctievali cisára, alebo nebeské telesá, alebo iné vymyslené božstvá. Ale toto pohanské blúdenie ustúpilo zvesti o skutočnom Bohu, ktorý sa stal telom a býval medzi nami ľuďmi. O Bohu, ktorý prehovoril ľudským jazykom, lebo nebeským myšlienkam a nebeským rečiam sme rozumieť nedokázali. Zvesť o Ježišovi Kristovi zvestovaná zrozumiteľným spôsobom zmenila svet k lepšiemu.

Táto jednoduchá logika viedla aj reformátora Luthera k rozhodnutiu, aby sa slovo Božie kázalo v reči, ktorej ľudia rozumejú. Preložil Božie slovo do reči ľudu a dal im ho do rúk, aby ho čítali. Napísal katechizmus, ktorý bol zrozumiteľný aj najjednoduchším ľuďom. Len aby sa čím viacerí zoznámili s Božím slovom. A ono konalo svoju úlohu. Učilo ľudí pravde. Zároveň s tým im do duše dávalo pocit slobody. Všade, kam sa čisté učenie evanjelia Pána Ježiša dostalo, prichádzalo v reči zrozumiteľnej pospolitému ľudu. Preto u nás v Bardejove v roku 1581 bola vytlačená unikátna kniha, Lutherov katechizmus preložený do reči zrozumiteľnej našim slovanským predkom.

No potom prišlo obdobie náročných skúšok viery. Najprv viac ako sto rokov zápasov o prežitie evanjelickej cirkvi ako takej. Za všetkých Božích bojovníkov tej doby spomeňme biskupa Jakuba Zablera. Náš bardejovský farár bol v tom období jediným evanjelickým biskupom. No musel čeliť prenasledovaniu. Vo svojom úkryte v Kukovej tajne vysvätil niekoľko desiatok nových evanjelických kňazov. Hrozil mu za to tvrdý trest. Ale v úvodnej piesni sme spievali slová, ktoré vedeli oduševniť našich predkov: *Nepřátel se nelekejte, na množství nehleďte, pána svého v srdci mějte, proň a Ním bojujte*. Zabler nebojoval mečom, ale tým, že do služby v cirkvi vysvätil nových služobníkov Božieho slova. A toto cirkvi pomohlo k prežitiu.

V 19. storočí nasledoval zápas o zachovanie slobody na poli národnosti, zachovania reči a kultúry. Nečudujme sa, že práve z radov evanjelických kňazov a učiteľov sa zhromaždila skupina ľudí ochotných zápasiť za slobodu svojho národa. Práve títo ľudia totiž boli naučení vnútornej slobode, ktorú im dávalo vedomie, že za svoj život sa v prvom rade zodpovedajú pred Pánom Bohom. Božie slovo preniká do vnútra nášho srdca, do našej duše a pomáha nám rozsudzovať, čo je dobré a čo je zlé.

Ľudovít Štúr, ktorého si dnes zvlášť chceme pripomenúť nebol jediným ani prvým, kto vstúpil do zápasu za povznesenie úrovne našej materinskej reči. Boli aj pred ním snahy ukázať svetu, že každá reč je vhodná na zvestovanie Božieho slova, na uctievanie Spasiteľa. No z okruhu všetkých ostatných vyčnieva Ľudovít Štúr odhodlaním, rozhodnosťou aj vzdelanosťou. Je hodné spomenúť, že do okruhu jeho vzdelania patrila aj teológia, ktorú študoval v Halle. Po absolvovaní školy sa mohol stať aj kňazom. Jeho životná dráha sa však niesla k vzdelávaniu. Podobne, ako náš rodák Stöckel, aj Štúr videl svoje poslanie v úlohe učiteľa.

Sám som sa zamýšľal, prečo to tak bolo. Odpoveď snáď dáva hlbší pohľad na stav evanjelickej cirkvi v tom období. A ten nebol práve dobrý. V otázke učenia sa cirkev priveľmi približovala svetskému racionalizmu. Objavovali sa myšlienky, ktoré zľahčovali vážnosť Božieho slova a jeho platnosť. Štúr a jeho žiaci neboli naklonení týmto svetským náukám. V srdci si zachovávali úprimnú vieru v Božiu pravdu a aj zodpovednosť voči Pánu Bohu v poslušnosti Jeho slovu. K tomu sa cirkev stala miestom, kde svoje maďarizačné snahy úspešne šírili ľudia postavení vo vysokých cirkevných funkciách. To nedávalo farárom priestor pre prinášanie nových myšlienok. Postavenie pedagóga však poskytovalo inú možnosť.

Tu by som rád pripomenul druhú časť Božieho slova, ktoré som citoval v úvode. *Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohate; vo všetkej múdrosti učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami a vďačne spievajte v srdciach Bohu!* V týchto slovách apoštol Pavel vyzýva svojich poslucháčov a nasledovníkov Pána Ježiša, aby sa vzdelávali v poznaní Božieho slova, aby múdrosť a poznanie Božieho slova v nich rástli. Toto sa má diať cez vyučovanie, cez duchovné piesne, oslavné žalmy, aj napomínaním a vzájomným povzbudzovaním sa k dobrému.

Ak teda dnešné stretnutie v Božom chráme nemá byť len spomínaním na minulosť, ale aj poučením do našej prítomnosti, tak to poučenie môžeme vidieť práve v tomto. Ak sa niečo dobré malo presadiť v živote, ak mali nastať nové myšlienky a nové spôsoby života, lepšie, ako tie predošlé, ak sa malo presadiť Božie slovo a Jeho pravda, tak sa to dialo tak, že učiteľ učil svojich žiakov a tí potom účinne rozširovali jeho učenie ďalej. Tak to urobil Pán Ježiš, keď tri roky okolo seba zhromažďoval okruh 12 učeníkov a potom cez nich založil kresťanskú cirkev. O 800 rokov neskôr Cyril a Metod zhromaždili okolo seba niekoľko desiatok žiakov v prostredí Veľkej Moravy. Ich žiaci potom ďalej šírili učenie kresťanskej viery v reči ľudu. Aj Luther mal okolo seba študentov na univerzite vo Wittenbergu. A odtiaľ, z vysokej školy sa rozliala čistá náuka Božieho slova do celej Európy.

Podobne v 19. storočí Evanjelické lýceum v Bratislave zhromaždilo okolo Štúra okruh ľudí, ktorí sa vzdelávaní vo viere a múdrosti naučili slobodne myslieť a slobodne konať. Pokúsili sa svoje myšlienky presadzovať aj politickými prostriedkami, ale toto nevyšlo. Neboli vypočutí, ale potlačení. Pokúsili sa o svoju pravdu bojovať aj so zbraňou v ruke. Ale aj takýto spôsob zápasu sa ukázal neúčinný. Napokon Štúr pomerne skoro zomrel a čo po ňom zostalo? Skupina ľudí, ktorých učil, ktorým vštepil dôležité zásady do sŕdc. Skupina ľudí, farárov, učiteľov, ktorí sa rozišli po celom našom území. Každý z nich na svojom pôsobisku rozširoval pravdu cez vyučovanie, cez duchovné piesne, cez básne, knihy, cez slovo hovorené zrozumiteľne, v materinskej reči. Robili tak napriek hrozbám, napriek útlaku, napriek napätiam, ktorým vystavovali seba i svoje rodiny. Mnohé fary a školy v dnes zapadnutých dedinkách slovenských dolín nesú na sebe pamätné tabule. Pripomínajú nám generáciu štúrovcov a ich následnú generáciu. Ľudí, ktorí nesklonili svoju hlavu pred mocou človeka, ale cenili si všetky Božie dary – aj dar reči a svojej rodovej príslušnosti. Zachovali si vnútornú slobodu a v nej aj ďalej konali. V Bardejove k týmto učiteľom viery patrí farár a básnik Juraj Kello Petruškin. Aj on bol

prenasledovaný vrchnosťou práve pre jeho vytrvalú snahu zvestovať slovo Božie po slovensky.

Apoštol Pavel povzbudzuje k tomu, aby sa veriaci napomínali a vyučovali žalmami a piesňami. Mimochodom, viete, kto napísal najviac piesní zozbieraných v našom evanjelickom spevníku? Najviac ich tam je od Juraja Tranovského. Spolu 32. No na ďalších miestach sú to ľudia z obdobia, ktoré si dnes pripomíname: Michal Miloslav Hodža a Karol Kuzmány. Tí dvaja napísali každý po 27 piesní. To je 7 % ES. K ním patrili aj Braxatorisovci, Chalupkovci, Ján Kollár, alebo Samo Tomášik. Spolu tejto generácii našich duchovných vodcov, farárov patrí autorstvo viac ako 13 % piesní, ktoré dodnes s požehnaním používame. Neboli to teda ľudia, ktorí sa venovali len národnému prebudeniu. Oni zachovanie reči považovali za svoju kresťanskú úlohu. V tej dobe vnímali tento zápas, ako najdôležitejší. Keby ho boli vzdali, možno by som sa vám dnes neprihováral ľubozvučnou slovenčinou. A hoci mnohé duchovné piesne ešte písali v biblickej češtine, postupne k ním pridávali slovenské básne a aj slovenské piesne. Tak sa zrodil prídavok k Zpěvníku evangelickému aj piesňová tvorba v diele sestier Royových, Martina Rázusa, Pavla Tomku či ďalších. Slovo Božie votkané do veršov piesní, do básní a do písaného slova v knihách sa opäť dokázalo ako najmocnejšia zbraň. A my s vďakou dodnes spievame tie piesne, berieme do rúk knihy a čítame. Povzbudení Božím slovom mali by sme k tomu všetkému pridávať svoje vlastné diela. Sme pozvaní vydať svedectvo o našej viere a našej ceste s Pánom Bohom v našich vlastných piesňach a básňach.

Každá jedna generácia Božích detí by mala za sebou zanechať svedectvo o tom, kam nás vedie viera, k akým myšlienkam a akým skutkom. Lebo Božie slovo platí aj pre nás a v ňom znie aj nám výzva apoštola Pavla: *„vďačne spievajte v srdciach Bohu! A čo činíte slovom alebo skutkom, všetko čiňte v mene Pána Ježiša; a ďakujte Bohu Otcu skrze Neho.“*

Vedení príkladom významného národovca, Ľudovíta Štúra, vedení príkladom celej generácie jeho žiakov pýtajme sa aj my dnešní kresťania, dnešní evanjelici: čo od nás vyžaduje dnešná doba? Aké výzvy a aké úlohy pred nás kladie Pán Boh? Naši predkovia rozoznali, čo bolo vtedy najpálčivejším problémom. A začali ho riešiť účinným spôsobom. Vieme my povedať, čo je našim najväčším problémom? Sme pripravení obetovať niečo zo svojho pohodlia a pokoja, aby svet bol zajtra lepší, ako dnes? Vieme jasne definovať naše aktuálne otázky? A vieme nachádzať aj účinné riešenia týchto otázok?

Je to napríklad sústredenie nás, dnešných ľudí na svoje vlastné zážitky a potreby? Je to vlastne takto definované naše sebectvo?

Alebo je našim problémom nedostatok ochoty preberať na seba zodpovednosť za spoločné veci? Neochota myslieť na blížneho a tvoriť hodnoty, ktoré by boli prospešné blížnemu?

Je našim problémom zabúdanie na základné pravdy Božieho slova, keď pre mnohých nie je svätá ani rodina, ani vernosť, ani záväznosť povedaného slova, ani poctivosť v konaní svojej každodennej práce?

Je našim dnešným pálčivým problémom aj naše sebectvo vo vzťahu voči stvoreniu okolo nás, voči prírode a životnému prostrediu, v ktorom má vyrastať naša budúca generácia?

Je našim problémom zanedbávanie našej kresťanskej viery, takže ľahkovážne a nezodpovedne prepúšťame priestor vo svojom prostredí inej viere, iným hodnotám, ktoré zrejme neprinášajú toľko dobrého, ako nasledovanie Krista?

Čo z toho je našim veľkým problémom a ktorý z týchto problémov sme odhodlaní riešiť? Pohľady do minulosti nám dávajú otázky, na ktoré musíme odpovedať my dnes. A ja vás všetkých pozývam, bratia a sestry, aby sme spoločne na tieto otázky dávali odpovede. Aby sme boli aktívnymi v hľadaní riešení. Nebudeme toho schopní, ak zabudneme na Biblické pravdy – lebo je to práve Božie slovo, ktoré je pravdivé a schopné preniknúť do našej duše, zmeniť zlé, uzdraviť choré. V tomto slove potrebujeme zostať v múdrosti a v duchu tohto slova konať všetko dobré po vzore nášho Majstra Pána Ježiša Krista. Kým sme na tomto svete, k takému životu nás povolal. A k takému životu nám sám dal príklad. Amen

Ján Velebír, zborový farár, senior

Ľudovít Štúr

(Medailón)

Čo robí človeka veľkým a hodným spomínania? Jeho pôvod, alebo vonkajší vzhľad? To pôsobí možno v čase, keď žije. Krátkodobo a prchavo. Ak sa však na niekoho rozpomenieme aj po čase, po desaťročiach od jeho smrti, musel byť výnimočný iným spôsobom.

Ľudovít Štúr, učiteľ, národovec, významný politický činiteľ svojej doby neupadol v našej krajine do zabudnutia. Nevytratil sa ani spomedzi galérie významných osobností našej cirkvi. Čím sa stal dôležitým až do dnešných čias? Čo ho formovalo v rozvoji jeho osobnosti?

Pôvod jeho rodiny je v Trenčíne. Odtiaľ sa jeho otec Samuel Štúr, ako evanjelický učiteľ a organista dostal do Uhrovca. Tu sa mu 28. októbra 1815 narodil druhý syn, Ľudevíta. Na druhý deň bol pokrstený v tunajšom evanjelickom kostole.

Malý Ľudevít skôr, ako mu to prikazovali zákony sedával pri nohách svojho otca a vstrebával dychtivo poznanie o svete, o živote. Jeho dušu formovala aj krásna príroda okolo Uhrovca, ktorá mu dávala prežiť rozmer krásna a harmónie.

Ďalšie vzdelanie si rozvíjal na gymnáziu v Györi a potom na lýceu v Bratislave. Na oboch školách nasledoval svojho staršieho brata Karola, ktorý mu bol verným pomocníkom a dobrým vzorom. V Štúrovskej rodine vôbec vládli pekné a láskavé vzťahy tak medzi rodičmi a deťmi, ako aj medzi súrodencami. Tieto vzťahy si zachovali aj do dospelosti.

Zvláštnosťou Evanjelického lýcea v Bratislave oproti iným školám v Uhorsku bolo, že v jeho rámci pôsobila aj Katedra reči a literatúry česko-slovenskej vedená profesorom Jurajom Palkovičom. O mimoriadnom pedagogickom nadaní mladého Ľudovíta svedčí fakt, že mladý študent často dostal príležitosť na vyučovaní zastúpiť starnúceho profesora. Je zaujímavé, že sa nestretávame s námietkami študentov, ktorí už vtedy vycítili, že ich kolega im má čo odovzdať.

Vysoký vek profesora Palkoviča mu neumožňoval vyvíjať dostatočné aktivity. Preto sa študenti a ďalší národovci po vzore iných škôl rozhodli založiť si samovzdelávací spolok Spoločnosť česko-slovenskú. Od roku 1829 sa tu mladí rodu verní Slováci venovali vzdelávaniu v rodnej reči, cvičeniu gramatiky, povzbudzovali sa k tvorbe. Od roku 1835 sa predsedom spolku stal Ľudovít Štúr. Rešpekt si získal svojou veľkou vzdelanosťou a zanietením.

Svoje vzdelanie si v rokoch 1838 až 1840 doplnil na univerzite v Halle, kde sa zapísal na štúdiá ako teológ. Po absolvovaní univerzity sa vrátil do Bratislavy. No jeho snaha o získanie miesta pedagóga na Evanjelickom lýceu narážala na odpor tých kruhov v evanjelickej cirkvi, ktoré nepriali rozvoju slovenskej reči a kultúry.

V roku 1843 vyvrcholili Štúrove snahy o zjednotenie všetkých síl snažiacich sa o národné povznesenie Slovákov. Spoločne s ďalšími predstaviteľmi národného obrodenia, Hurbanom a Hodžom, sformulovali zásady novej spisovnej slovenčiny, základom ktorej sa stali stredoslovenské jazykové zvyklosti. Základom pre podporu týchto snáh sa stal nadkonfesijný spolok Tatrín.

Snaha o zavedenie novej formy spisovnej slovenčiny sa hneď nestretla s nadšenou podporou. Konzervatívna časť evanjelikov chcela zostať pri biblickej češtine. Videla v nej vyššiu kultúrnu úroveň a zároveň záruku podpory zo strany českých národovcov. Ani na českej strane neprijali Štúrov počin s nadšením. Vnímali ho ako trieštenie síl smerujúcich k národnej svojbytnosti slovanských národností v rámci monarchie.

Štúr však svoje myšlienky ďalej rozvíjal a presadzoval. Vhodné prostredie pre šírenie osvety mal v novo založených Slovenských národných novinách s literárnou prílohou Orol tatranský.

Možno si dosť dobre neuvedomujeme, akú úlohu vo všetkých národných snahách zohrávala cirkev. Ale je pravdou, že práve cirkevné grémiá a štruktúry boli často dejiskom veľkých zápasov. Konventy na rôznych úrovniach cirkvi, vystúpenia a rozhodnutia dozorcov, presbyterstiev a iných orgánov boli často vydávané v duchu obáv, či nové a prevratné myšlienky neprinesú viac starostí a trieštenia, ako dobrého. Navyše cirkev bola v tom čase priestorom silných maďarizačných snáh. To sa odrážalo aj na postavení Štúra v rámci Evanjelického lýcea, na ktorom mu napokon zakázali pedagogickú činnosť.

A tak sa Štúrov zápas preniesol na pole politické. Od roku 1847 sa s podporou šľachtickej rodiny Ostrolúckych stal riadne zvoleným vyslancom na Uhorskom sneme za slobodné kráľovské mesto Zvolen. Toto krátke obdobie bolo prerušené revolučnými udalosťami roku 1848. Riešenie problémov nabralo dramatický spád. V septembri meruôsmeho roku vznikla na Myjave prvá Slovenská národná rada, ktorej predstaviteľmi boli Hurban a Hodža. K jej prvým aktivitám bola výzva zapojiť sa do ozbrojeného zápasu proti maďarizačným snahám v Uhorsku.

Po stroskotaní vojenskej misie došlo k rakúsko uhorskému zmiereniu na úkor ostatných národností bývajúcich v Uhorsku. Pre Štúra to znamenalo úplné znemožnenie jeho oficiálnej činnosti. V tom čase umiera jeho brat Karol a Ľudovít sa sťahuje do Modry, aby pomohol vdove po bratovi starať sa o sedem poloosirelých detí. Až sem siahali pekné rodinné vzťahy, ktoré nenechali Ľudovíta chladným voči biede svojich najbližších. Naopak, všetkými silami sa snažil svojim príbuzným pomôcť v ich položení. Popri tom naďalej tvoril a snažil sa o rozvíjanie svojich myšlienok.

Život Ľudovíta Štúra skončil po tragickej nehode pri poľovačke. Nešťastná nehoda sa stala príčinou skorého skonu 40 ročného mladého muža. Ľudovít Štúr bol pochovaný v Modre, 15. januára 1856.

Dielo Ľudovíta Štúra sa obsahovo dotýka predovšetkým otázok pestovania jazyka a budovania národnej kultúry. Možno by niektorí dnešní veriaci v ňom radi videli viac duchovných motívov. No netreba na veci hľadieť dnešnými očami. Ľudia tej doby ešte nezvykli natoľko oddeľovať svoj každodenný život od života duchovného. Oni svoju každodennosť prežívali ako kresťania. Nepotrebovali tak často upozorňovať na svoju vieru, lebo tá bola prítomná v ich spôsoboch jednania.

Ako veľmi aktuálny apel, varovanie od Ľudovíta Štúra môžu zaznieť slová *„Národy, ktoré odvrhli Kráľovstvo Božie, spravodlivosť, opravdivé ľudské konanie, zabudli na Boha a zaujímali sa len o to "ostatné", teda len o svetské veci, rad za radom upadli, a tento výrok sa aj v budúcnosti ukáže ako pravdivý. Vzchopme sa, Slovania!"*

Dnes si teda pri 200. výročí narodenia chceme pripomenúť zložité zápasy významného národovca, aj jeho vernosť hodnotám, ktorým bol od malička vychovávaný v svojej kresťanskej viere. Chceme vysloviť úprimnú vďaku Pánu Bohu za dielo, vďaka ktorému znie oslava Božieho mena aj v našej reči, reči mäkkej ako náručie matky a ľubozvučnej ako jej hlas. Pán Boh si takúto oslavu zaslúži a my Mu ju vzdajme s radosťou a úctou.

Anna Velebírová, nám. farárka

Pravý Slovan sa nepustí do ničoho bez toho, aby neprosil o pomoc Boha a každé dielo zavŕši tým, že Bohu za jeho pomoc poďakuje.

Objavilo sa vari od vzniku kresťanstva niečo lepšie, dokonalejšie a čistejšie, ako je ľudský vzťah k Bohu a k všetkým jeho bližnym...?

Kresťanská idea je zo všetkých tou najvznešenejšou už kvôli svojej ľudskosti.

Ľudovít Štúr

Misijné dni VD 2015

Keď sa povie „misia“, väčšine z nás asi prídu na myseľ slová Ježišovho misijného príkazu z evanjelia podľa Matúša 28,19-20: *„Choďte teda a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch a krstite ich v mene Otca i Syna i Svätého Ducha a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do konca sveta.“* Dúfam, že toto je aj poslaním Misijných dní VD ECAV na Slovensku: ísť, získavať učeníkov, krstiť ich a učiť – vo vedomí, že Pán Ježiš je s nami. Zo skúseností prežívam, že sa to medzi účastníkmi podujatia deje. Verím však, že misijné dni (ďalej len „ MD“) majú za cieľ aj to, aby sme my, vyše päťsto zúčastnených, boli aktívni v činení učeníkov Pána Ježiša všade tam, kde sa nachádzame.

Heslo tohtoročných MD „Verný až do cieľa“ nám bude pripomínať darček od sestry Janky v podobe sviečky z včelieho vosku, ktorý každý účastník dostal hneď pri registrácii. Dobrým pomocníkom k nadviazaniu rozhovorov s našimi rodinnými príslušníkmi či kolegami nám mohol byť náramok so symbolmi, ktoré zobrazovali hlavné myšlienky témy MD na základe starozmluvnej knihy Józue. Túto tému som vnímala ako veľmi aktuálnu a potrebnú pre môj život.

Na neľahkú úlohu naplniť jej obsah a aplikovať ju do súčasnosti sa podujali piati bratia farári a brat biskup Slavomír Sabol. Mohli nám pripomenúť, že vernosť je odvážne a silné puto, je to záväzok dodržať sľub, že Boh je verný a aj my máme byť verní. „Spoľahnutie sa na Hospodina a Jeho Slovo je zodpovednosť, ktorá nás aktivizuje“ (Roman Porubän). Pri téme o prekročení Jordánu (Boris Mišina) sme sa mali zamyslieť nad týmito otázkami: Kam chcem v živote dôjsť, kde chcem dospieť? Počúvam Božie Slovo a žijem podľa neho? Mojou životnou úlohou je poslušnosť Pánovi Ježišovi v každej situácii a zodpovednosťou povzbudzovať blížnych svedectvom o Božích skutkoch v mojom živote. V téme „Boj podľa Božích nôt“ (Radovan Gdovin) sme sa dozvedeli, že dobývanie Jericha je predobrazom duchovného boja – našich vlastných bojov, zápasom spoločenstva a Božím víťazstvom v týchto bojoch – ak žijeme v poslušnosti, dôvere a v spoľahnutí sa na Neho. Pri ďalšej kázni sme si mali uvedomiť, že pred Bohom nie je nič skryté, a že hriech jednotlivca má vplyv na aj na ďalších ľudí, na jeho rod, cirkev, národ. „Pokánie je oslobodzujúce, uzdravujúce. Čo si vyberám: toleranciu, kompromisy, alebo radikálnu Božiu cestu? Pán Ježiš má ten istý nárok na nás, ako mal Pán Boh v starej zmluve na Izrael“ (Ján Kolesár). V predposlednej téme nám brat Dušana Cina ukázal, v čom máme byť podobní Józuovi. Je dôležité, aby náš život bol hodnoverný, preskúšaný vo viere, aby sme Božie pravidlá a skúsenosti viery odovzdávali ďalším pokoleniam. Brat biskup nás vyzval k tomu, aby sme svoje rozhodnutia robili v zodpovednosti pred Bohom a v zhromaždení bratov a sestier, ktoré nám bude oporou, povzbudením a záväzkom na našej ceste. „Ak sa rozhodnem so svojím domom slúžiť Bohu, či to bude ťažké alebo jednoduché, vždy to bude na požehnanie.“

Množstvo kvalitných vzdelávacích seminárov z rôznych oblastí (teológia, psychológia, história, svedectvá, praktické vyučovanie..) boli veľkým obohatením a inšpiráciou pre všetky zúčastnené strany. Cez seminár emeritného biskupa Júliusa Filu „Zboroví spolupracovníci ako súčasť misijného tímu“ mi Pán Boh pripomenul, že chce konať cezo mňa, čo je význam misie. Chce si ma použiť tromi spôsobmi: pastorálnou službou (byť pre ľudí pastierom, ktorý sa o nich stará, miluje ich, povzbudzuje, pomáha im nájsť Pravdu); pozývaním do bohoslužobného spoločenstva (iba 15 % ľudí z kartotéky cirkevných zborov ECAV na Slovensku sa zúčastňuje služieb Božích!); svedeckou diakoniou (moje osobné konkrétne svedectvo viery). Cez seminár psychologičky Aničky Bakalárovej pod názvom „Kto sú oni“ ma Pán Boh učil, že mám vnímať ľudí tak, ako Pán Ježiš – skrze milosť a pravdu (Ján 1, 17). Tiež ma napomenul, že nemám právo posudzovať druhých ľudí (ich výzor, správanie, vieru). Ja som tu nato, aby som prijala ľudí, aby spoznali Lásku a potom spoznajú aj pravdu – že sú hriešni.

Biblické hodiny boli zvesťou o vernosti Božej (nielen) v dejinách izraelského národa a o vyučovaní, ako máme zostať vernými. Ranné modlitby v spoločenstve s Bohom a s ľuďmi boli duchovnou rozcvičkou do každého dňa. K sebareflexii určite veľmi prispeli aj nočné filmové projekcie. Najväčším kultúrno-duchovným zážitkom bolo pre mňa piatkové vystúpenie dychového kvarteta zo Sliezska. Spojenie hudby rôznych období a žánrov so sprievodným slovom, skromné a pokorné vystúpenie hudobníkov, na mňa urobili veľký dojem. Sobotný večer bol ladený humorne, no snáď aspoň trochu naplnil prezentovaný obsah, čím mali byť „Pravidlá šťastného manželstva“ pre budúcich manželov Lenku a Lukáša. ☺Misijné dni si neviem predstaviť ani bez služby sprievodnej Kapely Východného dištriktu a hymny z pera Aničky Belanji. Hudba v ich podaní je hojivým balzamom na moju dušu a pozdvihuje môjho ducha. Moderovania spoločných programov sa výborne zhostili farárski manželia Kaňuchovci zo Žiliny, ktorí vyskúšali naše vedomosti minikvízmi nadväzujúcimi na dané témy.

Prečo a ako byť silný a odvážny v živote sa na príbehu Józuu učili deti aj mládežníci vo svojich programoch, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou MD. Túto skvelú nenahraditeľnú službu dobrovoľníckych tímov vedia oceniť nielen deti a mladí ľudia, ale najmä ich rodičia. Tradičnou súčasťou MD sú športy (futbal, volejbal, stolný tenis, plaváreň), rodinná hra, tvorivé dielne pre deti, či občerstvenie v kaviarni.

Tento rok boli MD plné noviniek (nové miesto, nový čas, vynovená programová štruktúra, noví moderátori,..) ktoré ja vnímam ako veľmi pozitívne. Čas konania MD bol avizovaný neskoro a mnohým ľuďom sa už nezvýšilo miesto v kalendári; aj mnohým Bardejovčanom kvôli paralelne prebiehajúcemu jarmoku. (: Mne to, naopak, vyhovovalo, rada vymením jarmočný hluk za duchovný pokoj. A napokon som stihla aj výhľad z maxikolotoča na krásny Bardejov vďaka super rodinke Kmecovej z Vyšnej Vole. ☺ Ľubovnianske kúpele s hotelom ponúkli všetky služby na jednom mieste, v krásnej prírode a v bezpečnom prostredí, s veľkorysými možnosťami pre deti (detský kútik, preliezky, pieskovisko, skákací hrad...)

MD vnímam ako spoločenstvo blízkych ľudí; rodiny, ktorá sa teší na stretnutie, osobné i spoločné budovanie a zdieľanie, vzájomnú službu ale aj duchovné obohatenie, povzbudenie, oddych. Veľmi ma teší zvyšujúca sa účasť mladých rodín s malými deťmi, čo svedčí o výborných skúsenostiach s organizáciou programu a dáva nádej na budúcnosť cirkvi. Srdečná vďaka patrí všetkým organizátorom a spolupracovníkom. Z nášho zboru to boli (už tradične) dvaja členovia rodiny Martičkových, súrodenci Miluška (členka kapely východného dištriktu) a Matúš (zodpovedný za športy). Nech Boh odmení ich vernosť korunou večného života.

Andrea Martičková

Dva roky mimo Bardejova

Bol to nepredstaviteľný pocit, keď sme sa spolu s manželkou dozvedeli, že sa mi podarilo získať štipendium na luteránskej univerzite Luther Seminary v Minnesote, USA. Luther Seminary patrí v Amerike k najväčšej luteránskej teologickej škole a bolo pre mňa cťou, že som dostal možnosť ísť tam študovať odbor: Children, Youth and Family Ministry (práca s deťmi, mládežou a rodinami). V USA je pracovník s mládežou a deťmi takmer v každom zbore – u nás je táto služba ešte len v počiatkoch. Preto som sa veľmi tešil, že sa môžem ísť učiť na miesto, kde to funguje. Vedeli sme, že nás čakajú dva roky mimo domova, čo sa na jednej strane zdala byť veľmi dlhá doba - byť preč od priateľov, rodiny, aj služby mladým z nášho zboru. Ale vedeli sme, že toto je to, do čoho nás Boh volá. Ísť za „šíre more," aby nás tam Boh vychovával a učil Mu dôverovať v každej chvíli nášho života.

Školstvo v USA funguje ináč, ako na Slovensku. Na našich univerzitách sme motivovaní k učeniu sa naspamäť, kým v USA sa v školách preferuje vytvoriť si na veci vlastný názor a vedieť ho používať. Štúdium bolo zamerané na čítanie množstva kníh napr. biblických výkladov, životopisov známych teológov, komentárov – a potom to preniesť do praxe. Písali sme množstvo esejí na rôzne aktuálne témy v cirkvi – bolo treba prakticky a biblicky uvažovať nad rôznymi témami, ktoré aj my dobre poznáme: kresťan a homosexualita, kresťan a rodina, práca, peniaze, týranie detí v rodinách... Škola poňala výchovu mladých teológov naozaj prakticky. Od študentov sa neočakáva len naučiť sa dané učivo, ale porozumenie a praktická angažovanosť naplno do aktuálnej témy v spoločnosti.

V škole som sa naučil veľa nielen o teológii, ale aj o živote kresťanov v rôznych kútoch sveta. Mal som priateľov, zahraničných študentov z Etiópie, Libérie (práve keď vrcholila vo svete epidémia Eboly), Číny, Barmy (Mjanmarsko), Kamerunu, Nigérie... Bolo nesmierne zaujímavé počúvať príbehy ľudí, ktorí aj dnes sú prenasledovaní za svoju kresťanskú vieru. Najlepších priateľov sme však mali z Islandu, čarovnej ostrovnej krajiny. Berglind, Jon a Eli boli našimi vzácnymi priateľmi, keďže boli z Európy, tak aj zmýšľali celkom podobne ako my. Moja manželka Baška a Berglind boli veľmi dobré kamarátky, Baška ako lekárka a Berglind ako zdravotná sestra – veľmi si boli podobné, vždy sa mali o čom rozprávať.

Počas nášho pobytu nám Pán Boh ukazoval svoju starostlivosť v každej situácii. Hneď po našom príchode do USA si nás vzala do opatery skupinka kresťanov z Roseville Lutheran Church a St. Andrews (Mahtomedi) Lutheran Church. V týchto vzácnych ľuďoch sme našli veľký poklad. Boli nám príkladom obetavej lásky, keď s nami trávili svoje voľné chvíle. Prvé mesiace nás neustále brali so sebou na rôzne akcie: NHL hokej, baseball, do divadla, do centra mesta Minneapolis a St. Paul (hlavné mestá Minnesoty). Zoznámili nás s kultúrou, ukázali nám obchody, kde sa dajú nakúpiť stredoeurópske špeciality (klobásy, mletý mak, kofola!, aj sladkosti z nášho regiónu). Jeden pár sa dokonca rozhodol darovať nám na dva roky svoje auto, lebo v USA sa kvôli obrovským vzdialenostiam bez auta nedá existovať. To bolo pre nás veľké svedectvo Kristovej lásky. V lete nás zasa brali na výlety po USA – jednoducho, zažili sme s nimi neskutočné chvíle a ich obetavosť, to musí človek zažiť, ťažko to aj opísať...

Zažili sme aj ťažké chvíle, niekedy sa nám zdala Minnesota až príliš kultúrne odlišná od Slovenska. Bol tam predsa len kultúrny mix ľudí z celého sveta. Chvíľami sme nechápali zmýšľanie ľudí, tak odlišné od toho nášho... Aj to, však, v konečnom dôsledku slúžilo na dobré, teraz viac chápeme cudzie kultúry a ich odlišnosť. Aj naši najbližší a kamaráti zo Slovenska nám pripravili nádherné chvíle, keď boli ochotní priletieť za nami za oceán a stráviť s nami pár dní, týždeň či viac.

Po roku v Minnesote (Minneapolise / St. Paule) sme si dali prestávku a vrátili sme sa domov na mesiac, pozrieť rodinu a známych. No a potom sme šli späť dokončiť druhý ročník. Štúdium už išlo akosi ľahšie, predsa len, vrátili sme sa do známeho prostredia, medzi známych ľudí. Baška mala prácu a aj kamarátov, ktorí pre nás tvorili akoby druhý domov v Minneapolise. S Božou pomocou sme zvládli aj druhý rok a z Jeho milosti som mohol v máji 2015 získať nový titul: MA (Master of Arts – ekvivalent k Mgr.).

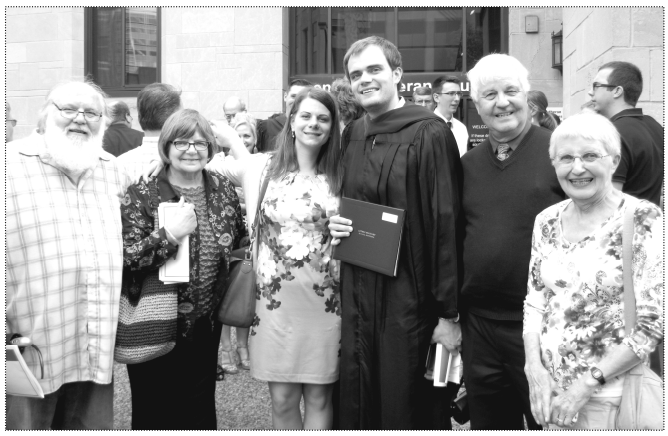

Teraz po návrate na Slovensko chceme odovzdávať ďalej to, čo sme prijali v Amerike a čo Boh konal pri nás a ako nás žehnal. Verím, že spolu s vašimi modlitbami a spoločnej pomoci môžme začať písať nové dejiny v Bardejove, aké tu ešte neboli. Práca s mládežou je naša vášeň a spolu so skvelým tímom, ktorý v Bardejove je (brat farár a sestra farárka, brat dozorca, manželia Skoncoví, Vierka Šoltésová Tipulová, Táňa Tipulová, Miluška Velebírová a ďalšími dobrovoľníkmi) bude Boh konať veľké veci.

Dávid Schader

POZNANÝ NEPOZNANÝ

Napriek tomu, že chcem písať o dorastovo-mládežníckom tábore, začnem možno mierne netradične: Védski učenci a stúpenci boha Krišnu vás pri každom hlbšom rozhovore, ak sa doň s nimi pustíte, budú poúčať a presviedčať o tom, že jedine oni poznajú boha. Napríklad s istotou vám povedia, aké je obľúbené jedlo ich boha. Úprimne, neviem odkiaľ berú svoje presvedčenie, ale núti ma to rozmýšľať nad tým, ako dobre poznáme svojho Boha my, kresťania, evanjelici v Bardejove.

Aby Ježiš naplnil plán svojho Otca (plán našej záchrany), vzdal sa svojej pozície v nebi a stal sa človekom ako sme my. Týmto Jeho znížením sa nám Boh priblížil. Vieme, že nikdy nedokážeme Boha úplne obsiahnuť naším poznaním (Iz 55,9). Vieme ale aj že Pán Boh stojí pri dverách našich sŕdc a klope. Túži po tom aby sme Ho chceli spoznávať (Zj 3,20). Ako sa k tomu postaviť? Je možné poznať Ježiša? Možno tak približne pred 2000 rokmi na Blízkom východe to bolo možné, keď Ho ľudia videli, mohli s Ním rozprávať a zažili Ho. Ale čo dnes? Je možné poznať Ježiša aj dnes? Môžeme sa s Ním rozprávať? Môžeme Ho zažiť robiť pozitívne zmeny v našich životoch? Môžeme vedieť aké mal túžby? Čo Ho hnevalo a na čo mal naopak extra dávku milosti? Kto boli Jeho priatelia? A aký bol vlastne Ježiš teenager?

Verím, že môžeme. A na mnohé z týchto otázok nájdeme odpovede už pri štúdiu Biblie a Ježišovho života. Mnohé ďalšie odpovede sa vyjavujú a potvrdzujú v našom osobnom vzťahu s Kristom. A verím, že aj mladí ľudia v našom cirkevnom zbore môžu Ježiša poznať osobne ako svojho Pána a záchrancu. Verím, že v Jeho živote môžu nájsť príklad a vzor ako žiť život dnes.

Od týchto úvah sa odvíjala aj myšlienka všetkých táborových tém. Chceli sme mladým ľuďom predstaviť Ježiša vo svetle v akom ho doteraz nepoznali. Poukázať na Jeho podmanivú osobnosť. Poodhaliť rokmi zdanlivo zažltnuté biblické príbehy a konfrontovať ich s realitou súčasnosti. Rozprávali sme si napríklad aké to pravdepodobne bolo v Betleheme, keď sa Ježiš narodil a že to nebolo práve také romantické ako zvykneme vykresľovať. Často máme tendenciu mladším ľuďom pripomínať naše životné múdrosti štýlom: „Ta ja v tvojom veku...“ Na tábore sme však skúmali aký bol Ježiš približne v ich veku. Biblia Ho opisuje takto: Ježiš prospieval múdrosťou, vzrastom a bol milý Bohu aj ľuďom. (Lk 2:52)

Keďže dorast a mládež potrebuje výdatnú dávku telesných aktivít, väčšinu dňa sme sa pomocou pohybových hier snažili dosýta vyblázniť. V štvrtý deň, presne v polovici tábora, sme dokonca absolvovali príjemnú celodennú túru do Vysokých Tatier na Chatu Plesnivec a Biele pleso, ktorá lahodila nielen telu ale aj oku. Voľné chvíle zážitkovo vypĺňali rôzne kreatívne či praktické workshopy ako napríklad výmena prasknutej duše na bicykli, batikovanie tričiek, tanec, a pod.

Aj tento rok sme vďaka táboru mohli zažiť trochu zo vzácnej Božej milosti, ktorá je nad naším zborom. To že sa o nás Pán Boh stará, sa ukázalo v celkovom bezproblémovom priebehu tábora ale aj v počte účastníkov - 104 (z ktorých 30 bolo súčasťou realizačného tímu).

Po tábore by nám bolo smutno ak by všetky vopred investované mesiace príprav skončili posledným dňom, vypratanim izieb, príchodom autobusu na parkovisko a jednoduchým odchodom domov. Ak by všetky novo vzniknuté vzťahy a všetky novo nadobudnuté vedomosti upadli do histórie. Preto sme sa rozhodli, hoci už v inej forme a na inom mieste, v tábore pokračovať aj počas zvyšku leta. Pre všetkých účastníkov boli nachystané najrôznejšie potáborové stretnutia, z ktorých spomeniem: opekačka, mestská hra, výlet na Kapušanský hrad, filmová noc alebo stanovačka v Zlatom.

Ďakujeme vám, celému cirkevnému zboru, za podporu počas príprav tábora aj v priebehu jeho realizácie. Prosím, modlite sa i ďalej za prácu s mladými v našom zbore a za všetko čo na tábore vzklíčilo, nech tomu dá Pán Boh aj vyrásť.

Hľadajte ma celým svojim srdcom a dám sa vám nájsť. Keď budete ku mne volať, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vypočujem vás. Budete ma hľadať a nájdete ma, lebo ma budete hľadať celým svojím srdcom. Dám sa vám nájsť, znie výrok Hospodina... (Jer 29,12-14a)

Daniel Skonc

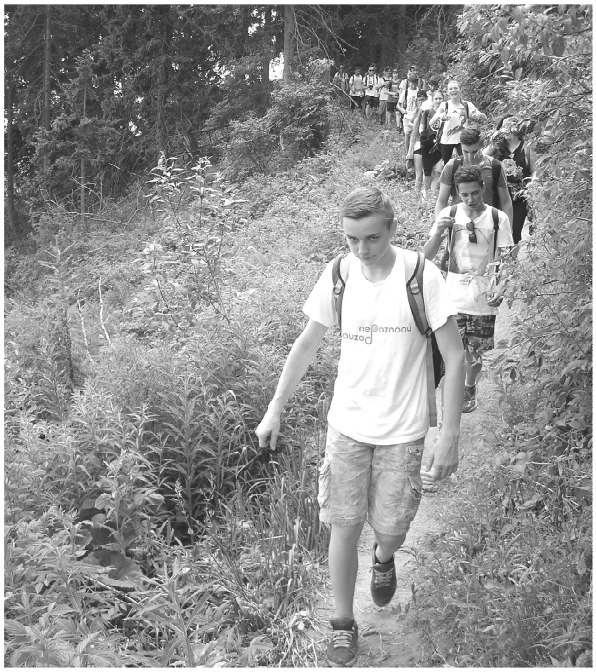

Letný dorastovo – mládežnícky tábor v skratke:

téma:	Poznaný – Nepoznaný
počet zúčastnených:	104
z toho realizačný tím:	30
miesto konania:	Ubytovňa SČK, Liptov DHD, Mlynčeky (pri Kežmarku)
dátum konania:	4. – 10. júl 2015, 7 dní
túra:	Chata Plesnivec, Biele pleso
počet fotiek na facebooku:	492

Športový tábor 2015

V zmysle Ježišovho povolania niesť evanjelium do celého sveta, sa v rámci našich možností snažíme neuzatvárať iba do našich spoločenstiev, ale byť otvorení svetu mimo kostola, hlásať Krista aj ľuďom mimo nášho cirkevného zboru. Preto už nie po prvýkrát sme sa rozhodli popri vnútromisijnej letnej táborovej činnosti, ktorá predstavuje dorastový a detský tábor, zorganizovať aj aktivitu vonkajšej misie medzi mládežou. Po výborných skúsenostiach z minulého roku to bol opäť Športový tábor organizovaný v spolupráci s Tréningovým centrom Kompas a americkým tímom dobrovoľníkov.

Konal sa v období 15. – 21. júla 2015 v osvedčenej lokalite strednej školy v Tisovci. Nižší počet účastníkov vytvoril pokojnú rodinnú atmosféru, kde ani jazykové bariéry nebránili vytvoreniu pekných priateľstiev. Športuchtiví chlapci a dievčatá si prišli na svoje, keďže ich denne čakali dvojfázové tréningy basketbalu alebo floorbalu, po ktorých často nasledovali spontánne návštevy neďalekého kúpaliska. Súčasťou amerického tímu bol aj bývalý hráč NBA Dave Jamerson, ktorý momentálne pôsobí v Amerike ako zborový pastor - farár.

Večerné programy sa niesli v duchu hlavnej témy tábora – You are here. (Nachádzaš sa tu). Témy a diskusie podnecovali všetkých k nesmierne dôležitému ujasneniu si, kde sa vlastne v živote nachádzame a následne kde by sme sa chceli nachádzať v budúcnosti. Ak máme totiž jasno v tom kde je štart a kde je cieľ, potom začneme mať podstatne jasnejšie v tom, ako sa do cieľa dostať.

Účastníkom tábora, ktorí pochádzali prevažne z prostredí, kde sa biblický spôsob života nepraktizuje, sme nadšene svedčili o tom, kde sme a kam smerujeme - aký je náš cieľ. Pán Boh mocne konal a viacerí účastníci sa rozhodli počas tábora aktívne nasledovať Ježiša Krista vo svojom živote a stali sa súčasťou našich spoločenstiev mládeže a malých skupiniek. Máme z toho veľkú radosť, keďže práve to predstavuje hlavný dôvod, prečo sme sa rozhodli do tábora vložiť naše úsilie, čas či financie.

Takisto už tradične bol tábor okorenený kultúrnymi rozdielmi. Američania si nevedeli vynachváliť chuť našej kofoly či špekáčok a my sme si zase pochutnali na ich opekačkovej pochúťke „smores“ – opečený marshmallow medzi čokoládou a sušienkami.

Vďaka Pánu Bohu za nezabudnuteľné chvíle a ovocie, ktoré tento tábor priniesol. Modlime sa, aby vytrvalo, rozhojňovalo sa a bolo všetkým na úžitok.

Stano Hrivňák

Vitajte v autoškole

Detský tábor 2015

Možno to vyznie trochu zvláštne, ak o detskom tábore budem písať ja, ako muž (už nie najmladší). V minulých rokoch sme skôr boli zvyknutí na informácie z detského tábora od sestier, od mládežníckych vedúcich alebo od samotného detského účastníka tábora. Ale tohto roku je to celkom na mieste práve takto, že vás informuje dospelý muž. Dôvodov je viac. Ten prvý poskytla samotná téma. Z Detskej misie sme si zadovážili táborový programový balíček s názvom: Vitajte v autoškole. Celý tábor sa teda točil okolo dopravných predpisov, skúseností z dopravy. No a zlatým klincom programu s touto témou boli jednoznačne káry. Skutočné drevené káry, ako ich poznáme my, trochu vekom skúsenejší zo svojich mladých liet. Káry z dosák a niekoľkých skrutiek so štyrmi riadnymi kolesami a nevyhnutnou brzdou. No a to je už skutočne parketa pre mužov. Až sme sa trochu obávali, či takto ladený tábor nebude viac zaujímavý pre chlapcov, ako pre dievčatá. Ale napokon sme museli uznať, že dnes aj dievčatá sú v oblasti dopravy a šoférovania nám mužom celkom rovnocenné partnerky.

Tábor opäť pripravoval tím vedúcich pod vedením sestry farárky Velebírovej. Medzi hlavnými vedúcimi sa znovu objavili tváre našich sestier učiteliek zo zboru. Čo nás potešilo, bola veľmi ochotná a aktívna pomoc dospelých mužov a to zvlášť pri príprave spomínaných dôležitých rekvizít – drevených kár. Bratia presbyteri Tomaško, Juraj a Jozef Voľanskí konali okamžite po oboznámení sa s našou prosbou. Nakúpili potrebný kovový materiál, drevo bolo k dispozícii na fare. Na druhý deň bol prototyp káry na dvore. Zvládol aj záťažovú skúšku. No aj tento kus sme napokon rozobrali. Náš zámer bol, aby si každé z piatich družstiev svoju káru postavilo samo pod vedením vedúcich.

Keď bolo všetko pripravené, mohli rodičia privážať deti do dôverne známych priestorov chaty na Mníchovskom potoku. Aj v tomto roku nás tu čakal ochotný, ústretový personál. To pomohlo vytvoriť na tábore príjemnú atmosféru. No a potom už začal samotný program. Každý deň sme rozoberali niektorú Božiu pravdu na pozadí dopravných predpisov a skúseností z našich ciest. Po úvodnej telesnej rozcvičke nasledovala aj

vedomostná rozcvička z pravidiel cestnej premávky. Po nej prišla na rad hlavná téma, poučný príbeh z Biblie. Počuté vedomosti si deti rady zopakovali v rôznych kvízoch a súťažiach. Neskôr sa im venovali v skupinkách pri práci s pracovnými listami a poznámkovými zošitmi.

Popoludnie po krátkom odpočinku ponúkalo rôzne možnosti, napríklad tvorivé dielne. Tu zručné tety vedúce dokázali s deťmi vytvoriť veľmi pekné ozdobné predmety do domácnosti. Záujem bol mimoriadny. Športovci si zas mohli zahrať futbal, volejbal, vybíjanú a iné športy. Po dva dni sme popoludní mali v pláne aj vyrábanie káry. Najprv jej zmontovanie a na druhý deň vymaľovanie, výzdobu (ako tomu dnes hovoria – tuning.) Výsledky boli pozoruhodné. Jedno vozidlo krajšie ako druhé.

Večerné programy boli priestorom pre zábavu i poučenie a deti aj vedúci si ich očividne užívali. Mali sme aj divákov z radov rodičov a mládežníkov. V predposledný deň popoludní nám Pán Boh požehnal veľmi pekné počasie na vyvrcholenie súťaže s kárami. Každé družstvo absolvovalo niekoľko disciplín – jazdu zručnosti, preteky na okruhu, preteky do vrchu a parkovanie. To všetko v príjemnom prostredí areálu s neodmysliteľnou hudbou ako na skutočnej Grand prix. Bolo v podstate jedno, kto zvíťazil, lebo všetci sa dobre bavili a ešte k tomu sa aj mnohé naučili a dobre si zapamätali. Vážnosť celému programu tábora dodali ujovia policajti, ktorí prišli na záver s dvoma zásahovými autami a množstvom zaujímavých predmetov. Z ich rúk si účastníci tábora oficiálne prevzali aj táborové „vodičské preukazy“.

Rozchádzali sme sa s vďakou voči Pánu Bohu za ochranu a pomoc pri príprave aj priebehu tábora. Rozchádzali sme sa tiež o niečo múdrejší. Nielen deti, aj my, dospelí. Uvedomili sme si, že pri práci s deťmi majú muži (nielen vlastní otcovia, ale aj dospelí muži zo zboru) nezastupiteľnú úlohu. Preto by sme v nastávajúcich ročníkoch veľmi radi vo svojich radoch privítali aj nejakých vedúcich či spolupracovníkov spomedzi mužov.

V záverečný deň sme okrem vďaky Pánu Bohu radi vyjadrili aj vďaku všetkým, ktorí sa podieľali na úspešnom priebehu tábora. Okrem tímu vedúcich a pomocníkov to boli aj spomínaní bratia presbyteri a pracovníci Floryho chaty na Mníchovskom potoku. Nemôžeme obísť ani sponzorov, niekoľko predajní automobilov rôznych značiek z Prešova, ktorí nás obdarovali reklamnými a propagačnými materiálmi. Sme vďační aj rodičom za spoluúčasť a sestre zdravotníčke Hoľpitovej za službu v jej odbore. Už teraz sa tešíme na budúci rok. Čom nám asi pripraví a s kým?

Ján Velebír

Predstavujeme vám

... nových pracovníkov s mládežou v našom zbore: Daniela a Marušku Skoncových.

Daniel v našom zbore vyrastal, bol konfirmovaný a dlhé roky aktívny na mládeži. Medzitým vyštudoval geodéziu v Košiciach a po svadbe s Maruškou rok býval v Prešove. Avšak už počas piateho ročníka, cítil Daniel povolanie do služby medzi mládežou na plný úväzok a tak, keď prišla ponuka od Tréningového centra Kompas, rád túto ponuku prijal. V rámci dohody s vedením Kompasu má Daniel schválený úväzok 25% svojho pracovného času len pre prácu v zbore Bardejov. Tá zahŕňa vedenie dorastu na Vyšnej Voli, chlapčenskú skupinku a vedenie piesní na kluboch a mládežiach. Okrem toho v Kompase pracuje na databáze a postprodukcii Konferencie pre pracovníkov s mládežou a je zapojený aj do Školy pre mládežníckych vedúcich, ktorá prebieha jeden víkend mesačne v Žiline. Daniel rád lyžuje, cestuje, pýta sa dobré otázky, rád trávi čas s priateľmi, učí sa nové veci o grafike a technológiách.

Maruška vyrastala v zbore Kuková, kde už od mladého veku slúžila na besiedke a v spevokole. Keď mala sedemnásť rokov, vnímala Božie povolanie začať prácu s dorastom pod vedením brata farára Dušana Cinu. Nasledujúcich desať rokov robila túto prácu popri škole naplno. Po vysokej škole a počas doktorandského štúdia (vyštudovala slovenský jazyk a estetiku) bývala v Prešove, kde pracovala s vysokoškolskou mládežou a viedla dievčenské skupinky. Posledných sedem rokov pracuje v Kompase, kde je riaditeľkou Konferencie pre

pracovníkov s mládežou, učí v Škole pre mládežníckych vedúcich, mentoruje mladších, vedie kompasových stážistov a po dohode s vedením Kompasu bude mať v našom zbore na starosti koordináciu práce s mládežou v časovej dotácii 10% pracovnej náplne. Maruška je okrem iného aj literárne činná a v tomto období pracuje na svojej šiestej knihe, zbierke krátkych próz, ktorá bude pokračovaním knihy Ako chytať v žite.

Maruška a Daniel za zobrali v auguste roku 2014 a počas celého roka zvažovali, ktoré mesto sa stane ich domovom. Počas toho roka občas vypomáhali na sobotňajších mládežiach a vždy po ceste domov po mládeži cítili, že Pán Boh ich srdcia nakláňa stále viacej a viacej pre bardejovský cirkevný zbor. Na začiatku roka sa definitívne rozhodli a svoje rozhodnutie spečatili kúpou svojho prvého domova a to v Bardejove. Obaja sa veľmi tešia na to, čo pre nich Pán Boh pripravil a ako spolu budú môcť budovať Božie kráľovstvo v cirkevnom zbore v Bardejove.

Pozdrav z Gemera

Na Gemer, kam som bola od polovice augusta rozhodnutím zboru biskupov ustanovená za seniorálnu kaplánku, som sa sťahovala týždeň po rozlúčkových službách Božích v Bardejove. Bol som ešte stále plná dojmov a emócií. Keďže po svojom príchode som bola ubytovaná na evanjelickej fare v Rožňavskom Bystrom, dostala som poverenie podieľať sa i na starostlivosti o duchovný život v tomto cirkevnom zbore. Oficiálne je administrovaný z Betliara, bratom farárom Mgr. Jánom Gdovinom. Je mi veľkou cťou, že mám možnosť slúžiť na mieste, kde krátky čas, v období rokov 1855-1858, pôsobil aj evanjelický farár, národovec a spisovateľ Pavol Emanuel Dobšinský. K cirkevnému zboru patrí aj dcérocirkev Rakovnica, vzdialená od Rožňavského Bystrého necelé dva kilometre. V nedeľu 4. októbra sme si tu pripomenuli už 177. výročie pamiatky posvätenia chrámu.

Začiatky hneď po príchode na faru neboli ľahké. Bolo potrebné rýchlo sa na nej zorientovať a osvojiť si veľa nových poznatkov a zručností ako z oblasti administratívy, tak i prác okolo fary a priľahlej farskej záhrady. Keďže v cirkevnom zbore chýbal aj kantor, neostávalo mi iné ako „oprášiť“ partitúru a začať ľudí na službách Božích pri speve piesní doprevádzať. Som veľmi rada, že sa mi hneď na začiatku pôsobenia naskytla vzácna príležitosť spoznať obyvateľov obce Rožňavské Bystré v rámci osláv dňa obce. Avšak hoci ľudia sú tu veľmi srdeční a vďační, so smútkom musím priznať, že kostolné lavice zívajú často krát prázdnotou. Som preto Pánu Bohu vďačná, že ma službou zvesti evanjelia poslal slúžiť práve tu, kde vnímam, že je to priam až bytostne potrebné. Modlím sa, aby sa s Jeho pomocou z tohto zboru stal naozaj živý zbor, úprimne hľadajúci pravdy Božieho Slova.

Okrem služby v cirkevnom zbore Rožňavské Bystré a Rakovnica, minimálne dva krát do týždňa dochádzam aj do Rožňavy, kde ako seniorálna kaplánka mám na starosti predovšetkým administratívne záležitosti. Zúčastňujem sa tu aj nácvikov spevokolu a chodím učiť i náboženstvo na miestne gymnázium. Po zrušení základnej školy v Rožňavskom Bystrom sa teším, že sa so žiakmi na hodine náboženstva môžem stretávať aspoň v Rožňave. Avšak od polovice októbra by mi predsa len mala pribudnúť aspoň hodina náboženstva v materskej škôlke v Rožňavskom Bystrom.

Zo života cirkevného zboru môžem ešte spomenúť, že okrem služieb Božích sa v týždni stretávame aj na biblických hodinách, v piatky a soboty prebieha konfirmačné vyučovanie a v nedeľu popoludní sa snažím deťom venovať na detskej besiedke. Pevne dúfam, že s Božou pomocou bude moja služba prínosom pre ľudí tu v Rožňavskom Bystrom, Rakovnici i v celom senioráte.

Touto cestou mi zároveň dovoľte, milí čitatelia, ešte raz vyjadriť úprimné poďakovanie celému cirkevnému zboru Bardejov za všetko, čo som sa od Vás mala možnosť naučiť a prijať. Vždy si na Vás s láskou spomeniem. Vedzte, že ostávate v mojom srdci i v modlitbách.

Mgr. Zuzana Poláková

Vedomostná súťaž o reformácii

V septembri a októbri 2015 sa družstvo troch študentov Gymnázia L. Stöckela zúčastnilo Vedomostnej súťaže k 500. výročiu reformácie. Aneta Kostárová (Rokytov), Miroslava Pavlusová (Zlaté) a Adam Velebír (Bardejov), už mali svoje skúsenosti z Biblických olympiád. Ale predsa len propozície tejto súťaže boli omnoho širšie. Študenti mali odpovedať z oblasti teológie, dejín reformácie, filozofie, hudby, života v rodine a z kresťanskej etiky. V rámci Slovenska sa súťaže zúčastnilo len jediné družstvo reprezentujúce seniorát (ŠZS) a osem družstiev reprezentujúcich evanjelické stredné školy. V tejto vážnej konkurencii si naši súťažiaci počínali viac ako so cťou. Po vyhodnotení seniorálneho kola dosiahli druhý najvyšší počet bodov.

Celoslovenské kolo sa konalo v októbri na ESŠ v Prešove. Aj tu sa našim súťažiacim darilo veľmi dobre. Podľa pravidiel súťaže postúpili po prvom kole do užšieho výberu druhého a tretieho kola. Vo veľmi tesnom zápolení napokon plece pri pleci súťažili so študentmi prešovského gymnázia, ktorí dosiahli tretie miesto. Našim študentom zostalo menej populárne štvrté miesto. Napriek tomu za spôsob, akým reprezentovali zbor, školu a seniorát si získali uznanie a poďakovanie od vedenia seniorátu. Zvlášť vydarená bola ich prezentácia osobnosti reformácie z ich domáceho prostredia. Výber osobnosti Leonarda Stöckela bol celkom pochopiteľný. Predstavenie bardejovského reformátora zvládli podľa slov sestry farárky Velebírovej, ktorá s nimi bola ako pedagogický dozor, asi najlepšie zo všetkých družstiev.

Za vedenie zboru vyjadrujem úprimné poďakovanie spomínaným študentom GLS za dôstojné reprezentovanie cirkevného zboru, za angažovaný prístup a čestný prístup k samotnému súťažnému zápoleniu. Verím, že účasťou na súťaži si aj sami otvorili nové horizonty poznania a zároveň spoznali iných študentov, s ktorými raz budú tvoriť novú generáciu zodpovedných a povedomých členov našej cirkvi.

Ján Velebír

Katechizmus Leonarda Stöckela

Prezentácia v ev. kostole v Bardejove 11. 10. 2015

V tomto roku sme opäť pokročili o krok vpred pri prezentovaní významných medzníkov reformácie v našom prostredí. Slovenská národná knižnica v Martine po niekoľkoročnom úsilí pristúpila k vydaniu Katechizmu Leonarda Stöckela. Ide o významné dielo nášho reformátora, ktoré dopĺňa galériu katechizmov spojených s našim mestom.

Jeho vydanie je pokračovaním našich snáh v cirkevnom zbore približovať rozhodujúce činy v minulosti, ktoré dávali evanjelickej kresťanskej viere odolné a pevné korene. Prezentácia Katechizmu L. Stöckela bola logickým zavŕšením línie našich snáh, ktoré začali vydaním prvého samostatného vydania Veľkého katechizmu v slovenčine. Toto dielo sme realizovali v spolupráci s bratom Tomášom Gulánom z Biblickej školy v Martine v roku 2011 pri príležitosti roku L. Stöckela.

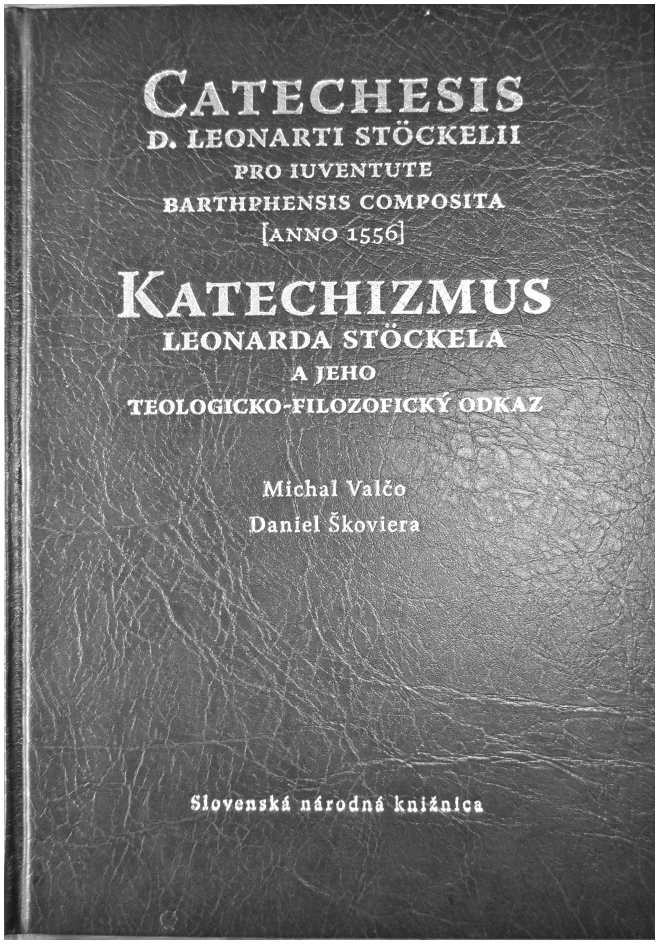

Minulý rok sme s radosťou prijali správu o opätovnom vydaní Bardejovského katechizmu – prvej knihy v slovakizovanej češtine vydanej v Uhorsku. Vydanie tohto katechizmu v Bardejove je dôkazom o tom, že reformačné myšlienky v našom prostredí veľmi rýchlo prenikali od nemeckého obyvateľstva k domácemu slovanskému osídleniu. Pozoruhodný je vedľajší dopad tohto vydania – ak ho mali naši predkovia používať, tak zrejme museli vedieť čítať a písať a to je prvý krok smerom k vzdelávaniu, k pozdvihnutiu úrovne života. Vydarenú prezentáciu tejto knihy v roku 2014 máme mnohí ešte v živej pamäti. Prvé vydanie sa rozchytalo tak rýchlo, že mnohí čakáme na svoj vlastný exemplár prisľúbený z druhého vydania.

Tretie dielo, opäť katechizmus sme predstavili verejnosti v októbri tohto roku. Ako došlo k jeho vydaniu? Už pri rozsiahlom programe roku Leonarda Stöckela som registroval poznámku zaznačenú v knihe doc. Hajduka, že existuje Stöckelov vlastný katechizmus, ktorý však nikde na Slovensku nie je k dispozícii. Jediný známy rukopisný exemplár sa nachádzal v Kalvínskej knižnici v Debrecíne. Už v tom čase som sa pokúsil podnietiť doc. Kovačku, či by sa cez štruktúry SNK nedalo k Stöckelovmu katechizmu dostať. V tom čase to nevyzeralo veľmi nádejne. No opakoval som svoju pripomienku pánu docentovi znovu pri ďalších stretnutiach a zrazu som sa s prekvapením dozvedel, že veci nabrali rýchly spád. Doc. Michal Valčo zo Žiliny vstúpil do spolupráce s najznámejším znalcom Stöckelovho diela a zároveň učiteľom klasických jazykov, prof. Škovierom z Bratislavy. Spoločnými silami sa im podarilo rozlúštiť a preložiť z latinčiny pôvodný text katechizmu. V novom vydaní takto nájdeme faksimile pôvodného rukopisu, latinský prepis textu a jeho slovenský preklad. Kniha je doplnená obsažnou štúdiou doc. Valču vysvetľujúcou význam Stöckelovho diela i v latine napísaným úvodom prof. Škovieru.

Stručne by sme mohli knihu charakterizovať ako učebnicu napísanú špeciálne pre študentov našej humanistickej školy v Bardejove. Preto bola použitá latinčina. Pôvodný Stöckelov zámer tiež bol, aby žiaci pri učení sa znenia katechizmu doma svojim rodičom prekladali a vysvetľovali jeho znenie. Tak sa vyučovacia funkcia tejto knihy mala šíriť ďalej. O jeho význame svedčí aj fakt, že synoda piatich kráľovských miest vo svojich uzáveroch odporúčala cirkevným zborom reformačného razenia, aby vyučovali svoju mládež z katechizmu dr. Martina Luthera alebo majstra Leonarda Stöckela. Stöckelovi súčasníci teda toto dielo kládli na takú úroveň vierouky, ako Lutherov katechizmus.

Za zmienku stojí fakt, že po vieroučnej stránke sú oba katechizmy prirodzene totožné. No po formálnej stránke je Stöckelov katechizmus rozsiahlejší, ako Lutherov. V jeho rámci nachádzame aj niekoľko zvláštnych poznámok, ktoré zdôrazňujú význam vzdelanosti pre rozvoj osobnosti aj reformačného učenia. Stöckel podobne, ako o sto rokov neskôr Komenský videl najúčinnejší spôsob v prekonávaní rozporov a napätí v cirkvi vo vzdelanosti mladých ľudí. Vzdelanosti, ktorá bola bytostne spojená s kresťanskou vierou. Bola ňou motivovaná.

Prezentácia sa odohrávala počas dvoch dní. V nedeľu večer v kostole za účasti doc. Valču, jedného z hlavných aktérov vydania tohto diela a v pondelok večer v priestoroch okresnej knižnice za účasti predstaviteľky SNK dr. Klimekovej. V oboch častiach prezentácie zazneli dôležité a zaujímavé informácie doplnené o možnosť diskusie.

Katechizmus L. Stöckela bolo možné si objednať aj zakúpiť priamo na prezentácii, čo mnohí radi využili. Táto kniha bude dôstojnou súčasťou knižníc všetkých lokálpatriotov, evanjelických vzdelancov či študentov regionálnej histórie. Dostupná je v koženkovej i koženej pevnej väzbe a treba dodať, že nielen obsahom, ale aj vyhotovením je to kniha veľmi zaujímavá a hodná pozornosti.

-jv-

Cirkevný príspevok a zbierka na faru na rok 2015

Ak ste dosiaľ nestihli uhradiť cirkevný príspevok a zbierku na faru za rok 2015, chceme Vám pripomenúť, že na to máte ešte čas do konca decembra. Úhradu môžete realizovať na farskom úrade alebo v predajni kresťanskej literatúry a suvenírov v budove knižnice (bývala predajňa detského textilu Rišo). Opätovne dávame do pozornosti možnosť úhrady aj elektronicky. Týmto spôsobom uhrádza svoj príspevok každý rok viac a viac členov zboru. Úhradu môžete zaslať na základe pridelených rozoznávacích znakov. O ich doručenie požiadajte jednoduchým mailom pracovníčku farského úradu na adrese **bardejov@ecav.sk**.

Na vysvetlenie často opakujúcich sa otázok: Načo sa zbiera zbierka na faru: Zbierka je potrebná na uhradenie dane voči štátu, teda peniaze zo zbierky poputujú na daňový úrad. Kúpením novej budovy fary získame majetok, ktorý podľa platných štátnych zákonov musíme zdaniť. Túto povinnosť samozrejme chceme splniť tak, ako káže zákon a na krytie tejto daňovej povinnosti zhromažďujeme zbierku. Veríme, že po prvých návštevách na novom farskom úrade bude každému celkom zrejmé, že nami uhradená daň bola dobre investovaným výdavkom.

-fú-

Grűndlovský dom

II. Etapa – Oprava strechy – DOM MEŠTIANSKY

Dlhodobé ciele pri starostlivosti o túto národnú kultúrnu pamiatku a zámere zriadiť v horizonte roku 2017 a ďalej v jeho priestoroch Múzeum L. Stöckela začali v roku 2010. V tomto roku sa nám opäť podarilo získať dotáciu od Ministerstva kultúry SR vo výške 15.000 € na 2.etapu opravy strechy. Po výberovom konaní, bola uzatvorená zmluva o dielo so spoločnosťou RODHAR, s.r.o., Hervartov na celkový objem prác vo výške 17.951,44 €. Dňa 09.10.2015 bolo zhotoviteľovi odovzdané stavenisko a práce boli ukončené 15.12.2015. V uplynulých dňoch sme podali ďalšiu žiadosť na prostriedky z vyššie uvedených zdrojov, s pomocou ktorých by sme v roku 2016 chceli rekonštrukciu strechy úplne dokončiť. Zároveň sme v jednaní s vedením Šarišského múzea dohodli koordináciu prác, nakoľko aj na susednej budove v správe múzea prebieha rekonštrukcia. Ústretovosť a ochota vedenia múzea i zhotoviteľa ich časti rekonštrukčných prác dávajú dobré predpoklady k tomu, že práce budú vykonané k obojstrannej spokojnosti. -fú-

Evanjelický cintorín

Platnosť zmlúv

Viacerým z užívateľov hrobových miest na Evanjelickom cintoríne v najbližšom období skončí platnosť uzavretej zmluvy o užívaní hrobového miesta. Prosíme vás, aby ste si preverili termín uzavretia vašej zmluvy a dĺžku jej platnosti. Predĺženie zmluvy môžete nahlásiť mailom na **bardejov@ecav.sk,** telefonicky alebo osobne na farskom úrade, kde vám pracovníčka úradu pripraví na podpis novú zmluvu resp. dodatok k zmluve.

Voľné hrobové miesta

Evanjelický cintorín mal podľa záznamov z roku 1941 vyhradených 867 hrobových miest. Na farskom úrade k tomuto dátumu evidujeme 184 nájomných zmlúv, uzatvorených na 245 hrobových miest. Niektoré hroby osobností významných pre cirkevný zbor a mesto určí presbyterstvo so záväzkom zachovať tieto miesta aj do budúcnosti. Ostatné hroby, na ktoré nebude uzavretá nájomná zmluva budú v zmysle platných zákonov o cintorínoch a pohrebníctve k dispozícii na opätovné použitie. Aj v tomto čase je na Evanjelickom cintoríne stále dostatok voľných miest na pochovávanie naši členov zboru. Ak máte záujem využiť toto dôstojné a pre nás blízke miesto na uloženie telesných pozostatkov svojich blízkych, informujte sa o podmienkach na farskom úrade. K dispozícii je aj niekoľko hotových murovaných hrobiek vyhotovených ako betónový základ pod pomník, alebo aj s alternatívou – hotovou nadzemnou časťou hrobu, ku ktorej je potrebné dodať len tabuľu s menom a údajmi zosnulého. Cenové relácie týchto hotových hrobiek vám radi poskytnú ich dodávatelia, ktorých mená a kontakty sú k dispozícii na pripravených hrobkách.

Identifikácia hrobov

Pri spravovaní cintorína je pre nás dôležité vedieť identifikovať jednotlivé hroby, aby miesta, o ktoré sa pozostalí stále chcú starať boli chránené pred akoukoľvek ďalšou manipuláciou. Preto vás prosíme, aby ste nám pomohli identifikovať predovšetkým tie hroby, na ktorých nie je umiestnená žiadna tabuľa alebo kríž s menom. Môžete to urobiť dvojakým spôsobom: na hrob môžete pri svojej návšteve na cintoríne položiť malú uzavretú sklenenú nádobu (ako napr. od detskej výživy) a do nej vložiť základné údaje: meno pochovaného, rok narodenia, úmrtia a kontakt na seba. Druhá možnosť je prísť na farský úrad a pomocou u nás vyhotoveného videozáznamu z cintorína identifikovať vami opatrovaný hrob. Takto určené hrobové miesta kryté uzavretou zmluvou budú zaznačené ako používané a nestane sa, že by toto miesto mohlo byť použité bez vášho vedomia. Prosíme, aby ste túto identifikáciu vykonali čo najskôr, najlepšie do konca prvého polroka 2016.

-správa cintorína-

Štedrý večer po novom.

Po prvý krát v tomto roku pokusne presúvame druhé služby Božie na Štedrý večer v Bardejove na 22.00hod. Robíme tak na základe súhlasu zborového presbyterstva po zvážení viacerých okolností, povzbudení skúsenosťami z iných mestských zborov. V posledných rokoch sa totiž výrazne znížil počet účastníkov druhých štedrovečerných služieb Božích v Bardejove, čo ovplyvňovalo ich atmosféru. V poloprázdnych laviciach sme sa nevedeli ani naplno vložiť do spevu, ani vnútorne naplno uvoľniť, keď sme mali očakávania veľkého spoločenstva s inými veriacimi.

Z počutia vnímam, že ako novú skúsenosť toto večerné zhromaždenie chcú zaradiť do svojho programu nielen veriaci z Bardejova, ale aj viacerí z našich dedín. Môžeme rátať aj s tým, že sa možno na prvé služby Božie zhromaždí ešte o niečo viac ľudí, ako minulý rok. Môže vzniknúť obava, že kostol bude preplnený. Na tento argument som počul veľmi zaujímavú odpoveď v podobe otázky: A čo je na tom zlé, ak je kostol plný? Uznal som, že je to pravda. Chcem však poprosiť všetkých účastníkov prvých služieb Božích, aby využili všetky predné lavice vrátane lavíc okolo oltára. Ak sa niekomu neujde miesto na sedenie, prosíme využiť uličku nielen v zadnej časti kostola, kde sa potom tlačí priveľa ľudí. Vpredu je dostatok miesta na státie a ľahšie sa aj dýcha. Tiež môžeme myslieť na to, že niekto zo sediacich, ak mu to zdravie a stav dovoľujú môže v polovici služieb Božích na svoje miesto na vystriedanie pustiť niekoho, kto stojí pri ňom.

Večerné služby Božie o 22.00 hod. nám dávajú príležitosť uvedomiť si novým spôsobom skutočné okolnosti narodenia Pána Ježiša, ktorý sa narodil v noci. Radi by sme v rámci týchto služieb Božích ponúkli možno aj ďalšie, menej spievané vianočné piesne prípadne drobné doplnky programu, ktoré pri zachovaní charakteru štedrovečerných služieb Božích budú pre nás zaujímavé. Nezabudnime napokon, že skutočným dňom oslavy narodenia Krista je až Prvá slávnosť vianočná. Štedrý večer je len predvečer sviatkov.

Ak sa ukáže, že táto zmena nie je členmi zboru prijatá, nič nám nebráni vrátiť sa o rok k predchádzajúcemu spôsobu. Ak sa nový spôsob osvedčí, môže byť pre nás prínosom tak, ako obľúbené Novoročné stretnutia v kostole po polnoci.

Požehnané chvíle v chráme Božom v mene zborového presbyterstva praje J. Velebír

Marián Šima ml.

Brány srdca otvorme si

Každoročne k nám schádza Pán.
A zas je tu ten vzácny čas,
keď Hospodin sa k nám zníži.
Ó zdvihnite sa hlavy brán,
veď ponížený v maštali
raz vyvýši sa na kríži.

Už toľko šancí. Kto zráta!
Hospodin zas spraví to,
čo cez dvetisíckrát už spravil.
Zdvihnite sa večné vráta –
veď blízko ten čo prichádza.
Nech vojde k nám Kráľ slávy.

Pýtam sa Pane - "My sme tí,
čo na Teba sa dopytujú?
Čo srdcom Teba hľadajú?
Smieme vstúpiť na vrch svätý?"
Veď len so srdcom čistým
možno prísť k Tebe. K Raju.

Brány srdca otvorme si,
nech radosťou z príchodu
v nich čistej lásky plameň skvie sa.
Dieťatko v nás nádej kriesi.
A pred oltárom symbolicky
dnes už štvrtá planie svieca.

Okienko do Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bardejov

Júl 2015 – November 2015

Pokrstení

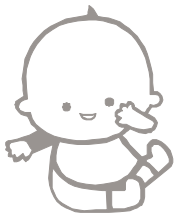

Lukáš Vanta, Vyšná Voľa
Ivana Varhoľová, Lukavica
Dominik Geffert, Bardejov
Milan German-Sobek, Rokytov
omáš Škvare, Bardejov
Klára Riznárová, Lukavica
Matias Kmec, Bardejov
Nela Bazsiková, Aš, ČR
Lea Jelínková, Bardejov
Tomas Edward Remeta, Bristol, Anglicko
Matej Hampl, Milovice, ČR
Klára Martičeková, Lukavica
Laura Rybárová, Vyšná Voľa
Lucia Gdovinová, Vyšná Voľa
Dávid Petrič, Rokytov
Rea Roguľová, Nižná Voľa
Katarína Šotlýsová, Bardejov
Michal Voľanský, Lukavica
Oliver Dušenka, Bardejov
Emma Klimeková, Bardejov
Mathias Maršalek, Bardejov

Sobášení

Maroš Stach a Lenka Germanová-Sobeková
Pavol Biško a Katarína Polláková
Róbert Marcinčo a Júlia Gallová
Jaroslav Pecha a Ivana Katušinová
Jakub Schader a Jaroslava Petričová
Ondrej Novák a Lucia Vantová
Vladimír Rizner a Zuzana Chocholáková
Vladimír Staš a Jarmila Pavlusová
Marek Pangrác-Piter a Adéla Vachová
Ján Mesarč a Ivana Kmecová
Pavol Renčko a Lenka Španková
Lukáš Šesták a Martina Balaščíková
Miroslav Stach a Lenka Pavuková
Martin Parilák a Silvia Kostárová
Peter Lipák a Jana Kmeciková
Ivan Voška a Mária Vantová
Gabriel Pisarík a Monika Hrivniaková

Pochovaní

Dušan Vanta, 66 r., Bardejov
Ján Brehuv, 86 r., Vyšná Voľa
Marián Andruščák, 44 r., Mokroluh
Július Pašiak, 74 r., Bardejov
Andrej Ildža, 71 r., Bardejov
Danka Vojtušová, rod. Gočová, 61 r., Bardejov
Helena Skúpa, rod. Sýkorová, 93 r., Bardejov
Alžbeta Jankuvová, rod. Illéšová, 71 r., Bardejovská Nová Ves
Anna Skalošová, rod. Kojšová, 100 r., Bardejov
Mária Sýkorová, rod. Havírová, 69 r., Bardejov
Andrej Vanta, 75 r., Bardejov
Oľga Prusáková, rod. Kožlejová, 58 r., Bardejov
Helena Andruščáková, rod. Šimová, 80 r., Mokroluh
Martin Knapik, 73 r., Bardejov
Zuzana Riznárová, rod. Šoltésová, 97 r., Lukavica

Na vydanie Bardejovského Prameňa prispeli:

Júl 2015 – November 2015

2,–	Bardejov – manželia Grittoví, r. Mirdaliková
4,–	Bardejov – r. Čičeriová, r. Nováková
5,–	Bardejov – s. Benková, s. Bogoľová, s. Novotná, s. Ovšaníková, r. Adamčová, 2x r. Bukovinská, r. Slančová, r. Nahálková, r. Paľová, r. Semančáková; Bardejovská Nová Ves – r. Ivanová; Lukavica – s. Vantová; Mokroluh – r. Baranová, r. Macejová, r. Klimeková
10,–	Bardejov – s. Kračanská, s. Remetová, br. Kotuľa, r. Adamuščinová, r. Benková, r. Gočová, r. Hnatová, r. Kendrová, r. Martičková, r. Poláková, r. Remetová; Janovce – r. Ildžová; Lukavica – s. Rychvalská, mladomanželia Pechoví, r. Hrivňáková, r. Katušinová, r. Riznárová; Mokroluh – Bohu známa sestra, s. Baranová, r. Germanová-Sobeková; Richvald – mladomanželia Riznerovi; Rokytov – s. Petričová, s. Radvanská; V. Voľa – r. Boguská, r. Ondkaninová
15,–	Mokroluh – r. Petričová
20,–	Bardejov – s. Lukáčová, Bohu známa rodina
30,–	Bardejov – r. Ildžová
427,–	**Spolu**

Služby Božie na Vianoce 2015

Utorok 22.12.2015	**17:00**	*Vianočný koncert Bardejov – kostol*
Streda 23.12.2015	**18:00**	*Večera Pánova Bardejov – kostol*
Štedrý večer (štvrtok) *24.12.2015*	**12:00** **15:30** **16:00** **17:00** **22:00**	*Betlehemské svetlo na námestí Bardejov* *SB Lukavica, Mokroluh* *SB Bardejov* *SB Rokytov, Vyšná Voľa* *SB Bardejov*
1. slávnosť vianočná *25.12.2015 (piatok)*	**9:00** **10:30** **9:00** **10:30**	*slávnostné SB Bardejov* *slávnostné SB Bardejov* *slávnostné SB Lukavica, Mokroluh* *slávnostné SB Vyšná Voľa, Rokytov*
2. slávnosť vianočná *26.12.2015 (sobota)*	**8:00** **9:00** **10:30**	*VP v Bardejove* *SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh* *SB Rokytov, Vyšná Voľa*
Nedeľa po Vianociach *27.12.2015*	**9:00** **9:00** **10:30** **18:30**	*SB Bardejov s mládežou* *SB Lukavica, Mokroluh* *SB Vyšná Voľa, Rokytov* *Večerné SB - Vinbarg*
Silvester *31.12.2015 (štvrtok)*	**15:30** **17:00**	*SB Rokytov, Vyšná Voľa* *SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh*
Nový rok *1.1.2016 (piatok)*	**00:05** **9:00** **10:30** **17:00**	*Stretnutie v kostole v Bardejove* *SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh* *SB Vyšná Voľa, Rokytov* *Večerné SB Bardejov – kostol*
Nedeľa po Novom roku *3.1.2016*	**9:00** **9:00** **10:30** **17:00**	*SB s VP Bardejov* *SB Lukavica, Mokroluh* *SB Vyšná Voľa, Rokytov* *stretnutie spevokolov v Bardejove*
Zjavenie Krista Pána mudrcom 6.1.2016	**9:00** **10:30**	*SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh* *SB Vyšná Voľa, Rokytov*

Bardejovský Prameň vydáva: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi Augsburského vyznania na Slovensku Bardejov; adresa redakcie: Ev. a.v. farský úrad, Kellerova 2, 085 01 Bardejov. Registračné č.: EV 1284/08